

โครงการวิทยาศาสตร์

เรื่อง ปริมาณโฟม EPS ที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก
ที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ

(The amount of EPS foam affecting the properties of non-load
bearing concrete blocks contained PET bottles)

โดย

นางสาวณัฐริกา

พรรจาศิริ

นางสาวธัญพิชชา

สายสร

นางสาวเอียรานัฐ

ปิติจะ

โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย

รายงานนี้เป็นส่วนประกอบของการนำเสนอโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรของ สพฐ. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาขาฟิสิกส์
ในการประชุมวิชาการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 13

วันที่ 6 – 7 กันยายน 2564

ณ โรงเรียนส่วนบุญอุปถัมภ์ ลำพูน

โครงการวิทยาศาสตร์

เรื่อง ปริมาณโฟม EPS ที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก
ที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ

(The amount of EPS foam affecting the properties of non-load
bearing concrete blocks contained PET bottles)

โดย

นางสาวณัฐริกา

พรรจาศิริ

นางสาวธัญพิชชา

สายสร

นางสาวเอียรานัฐ

ปิติจะ

ครูที่ปรึกษา

ครูศิวดล

กุลฤทธิกร

อาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ

ครูสันติชัย

ไชยดี

ครูสุรินทร์

รินศรี

รายงานนี้เป็นส่วนประกอบของการนำเสนอโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรของ สพฐ. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาขาฟิสิกส์
ในการประชุมวิชาการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 13

วันที่ 6 – 7 กันยายน 2564

ณ โรงเรียนสวนกุหลาบอุปถัมภ์ ลำพูน

บทคัดย่อ

โครงการวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณโฟม EPS ที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ มีจุดมุ่งหมายที่จะนำโฟม EPS มาเป็นส่วนผสมของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบที่ได้มาตรฐานตามมอก. 58-2533 โดยการนำขวดพลาสติกมาจัดเรียงภายในคอนกรีตบล็อกและใช้โฟมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 มิลลิเมตร แทนที่ทรายในคอนกรีตที่ปริมาณต่าง ๆ ผลการทดลองพบว่า อัตราส่วนผสมที่เหมาะสมสำหรับนำไปผลิตคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบและมีส่วนผสมของโฟม EPS คือ สูตรที่ 5 ที่มีการแทนที่ทรายด้วยโฟมที่ร้อยละ 100 ซึ่งมีคุณสมบัติด้านกำลังรับแรงอัดที่เหมาะสมตามมาตรฐานมอก. 58-2533 มีหน่วยน้ำหนักเบาว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคอนกรีตบล็อกธรรมดา การดูดซับน้ำและการทนสีกร่อนมีความเหมาะสมต่อการใช้งานอุตสาหกรรม สามารถนำมาปรับใช้สำหรับการผลิตคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักจากขวดพลาสติกและโฟมเหลือใช้ได้ ซึ่งจะสามารถช่วยลดปริมาณขยะจากขวดพลาสติกและโฟม ลดต้นทุนของการสร้างคอนกรีตบล็อก อีกทั้งยังเพิ่มความสะดวกในการขนส่งอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก คุณครูศิวดล กุลฤทธิกร ครูที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำการทดลอง อีกทั้งยัง ช่วยแก้ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานอีกด้วย คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณครูสันติชัย ไชยดี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี งานอุตสาหกรรม โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ที่กรุณาให้คณะผู้จัดทำใช้ห้องอุตสาหกรรม2 เป็น สถานที่ดำเนินงานก่อนคอนกรีตบล็อก รวมถึงให้คำปรึกษาตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คุณครูสุรินทร์ รินศรี เจ้าของอู่.สุรินทร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์คณะผู้จัดทำ ในการใช้เครื่องทดสอบกำลังรับแรงอัด

ขอขอบพระคุณท่านผู้ปกครอง ญาติพี่น้องทุกคนที่ช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและ กำลังทรัพย์ด้วยดีตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งไม่สามารถ กล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายสุดนี้คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า โครงการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการสร้าง สิ่งประดิษฐ์งานอุตสาหกรรมโดยนำขวดพลาสติก PET และโฟม EPS มาใช้ของผู้ที่สนใจต่อไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	2
สมมติฐาน	2
ตัวแปร	2
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
ขอบเขตการศึกษา	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
ขวดพลาสติก PET	4
โฟม EPS	5
มาตรฐาน มอก. 58-2533	5
ปฏิกิริยาไฮเดรชันในปูนซีเมนต์	6
การบ่มคอนกรีต	7
ความพูนกับกำลังรับแรงอัดของคอนกรีต	7
งานวิจัย เรื่องสมบัติของคอนกรีตบล็อกที่มีการใช้ขวดพลาสติก PET	9
เป็นส่วนประกอบสำหรับการประยุกต์ใช้ในอาคาร	
งานวิจัย เรื่องแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่มีส่วนผสมจากวัสดุโฟมอีพีเอส	10

บทที่ 3	วิธีการทดลอง	13
	วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ	13
	ขั้นตอนการดำเนินการ	14
บทที่ 4	ผลการทดลอง	17
	การทดสอบหน่วยน้ำหนัก	17
	การทดสอบกำลังรับแรงอัด	18
	การทดสอบการดูดซับน้ำ	20
	การทดสอบการทนสีกร่อน	21
	ต้นทุนการผลิต	22
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	23
	สรุปผล	23
	อภิปรายผล	23
	ข้อเสนอแนะ	25
	เอกสารอ้างอิง	26
	ภาคผนวก	27

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 2.1	
ค่ามาตรฐานความต้านทานแรงอัดต่ำสุดของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก	6
ตารางที่ 3.1	
อัตราส่วนของวัสดุผสมในคอนกรีตบล็อก	14
ตารางที่ 4.1	
ผลการทดสอบหน่วยน้ำหนัก	17
ตารางที่ 4.2	
ผลการทดสอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อก	19
ตารางที่ 4.3	
ผลการทดสอบการดูดซับน้ำของคอนกรีตบล็อก	20
ตารางที่ 4.4	
ผลการทดสอบการทนสีกร่อนของคอนกรีตบล็อก	21
ตารางที่ 4.5	
ต้นทุนการผลิตต่อก้อนของคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตร	22

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกำลังอัดและความพรุนของซีเมนต์เพสต์	8
ภาพที่ 4.1 กราฟผลการทดสอบหน่วยน้ำหนักของคอนกรีตบล็อก	18
ภาพที่ 4.2 กราฟผลการทดสอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อก	19
ภาพที่ 4.3 กราฟผลการทดสอบการดูดซึมน้ำของคอนกรีตบล็อก	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ปัจจุบันแม้เทคโนโลยีของโลกเราจะพัฒนาไปได้อย่างก้าวกระโดดในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าปัญหาขยะล้นนั้นยังคงเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมปัญหาหนึ่งที่ทั่วโลกพยายามจะแก้ไข ประเทศไทยมีปริมาณขยะพลาสติกและโฟมมากถึง 2.7 ล้านตัน หรือเฉลี่ย 7,000 ตันต่อวัน แบ่งเป็นถุงพลาสติก ร้อยละ 80 หรือ 5,300 ตันต่อวัน หรือประมาณ 2 ล้านตัน ส่วนที่เหลือเป็นขยะโฟมประมาณ 700,000 ตัน ใช้เวลาย่อยสลายยาวนานถึง 450 ปี พบว่าขยะพลาสติกร้อยละ 50 กำจัดไม่ถูกวิธี ที่สำคัญขยะพลาสติกและโฟม หากใช้วิธีฝังกลบจะใช้พื้นที่มากกว่าขยะปกติถึง 3 เท่า หรือหากนำไปเผาทำลายจะทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างมาก รวมทั้งมีสารตกค้างในสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก เนื่องจากถุงพลาสติกทำจากเม็ดปิโตรเลียม ทำให้มีการปนเปื้อนของสารตกค้างในดินและน้ำ ส่งผลก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2558) แม้ว่าจะมีการรณรงค์การลดใช้โฟมหรือพลาสติก แต่ปริมาณของขยะเหล่านั้นที่สร้างขึ้นมานั้นในอดีตยังคงตกค้างมาจนถึงปัจจุบันและไม่ย่อยสลาย

ปัญหาขยะล้นนั้นมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการที่ไม่จำกัด ทำให้เกิดการสร้างมลภาวะและขยะจากความต้องการของมนุษย์ นอกจากนี้ จากการเข้ามาของเทคโนโลยี ทำให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลในการซื้อสินค้าและบริการได้ง่ายขึ้น เมื่อเกิดธุรกิจใหม่หรือเมื่อมีการเพิ่มจำนวนประชากร การก่อสร้างนั้นย่อมเพิ่มขึ้นตาม

คณะผู้จัดทำเล็งเห็นถึงปัญหา จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้า พบว่า โฟม EPS เป็นโฟมที่สามารถหาได้ทั่วไป สามารถพบได้มากตามร้านอาหารและอุตสาหกรรมขนส่ง ตัวอย่างเช่น โฟมกันกระแทก อีกทั้งผู้จัดทำยังพบว่า โฟมชนิดนี้เป็นโฟมชนิดเดียวกันกับโฟมที่ใช้ในกิจกรรมงานกีฬาภายในของโรงเรียน ซึ่งภายหลังกิจกรรมจะเหลือทิ้งเป็นขยะจำนวนมากและไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ต่อ รวมไปถึงขวดพลาสติก PET ที่สามารถพบหาได้ทั่วไปในบริเวณโรงเรียน

ผู้จัดทำจึงมีแนวคิดที่จะนำโฟม EPS และขวดพลาสติก PET ที่ผ่านการใช้งานมาแล้วซึ่งถือเป็นขยะที่ไม่ย่อยสลายหรือย่อยสลายได้ยาก มาทำการรีไซเคิล (recycle) ให้เป็นคอนกรีตบล็อกแบบไม่รับน้ำหนักและนำมาใช้งานในรูปแบบของผนังกันห้อง ซึ่งเป็นส่วนของโครงสร้างที่ไม่รับน้ำหนักหรือรับ

น้ำหนักน้อย โดยเปรียบเทียบคุณสมบัติตามมาตรฐาน มอก. ในการทำคอนกรีตบล็อกแบบไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบและมีส่วนผสมของโฟม EPS เหลือใช้นั้น ทำให้ได้คอนกรีตบล็อกในการก่อสร้างที่มีน้ำหนักเบา รวมถึงสามารถเพิ่มมูลค่าของขยะที่ย่อยสลายยากหรือย่อยสลายไม่ได้แล้ว ลดการใช้เชื้อเพลิงในการขนส่งคอนกรีตบล็อกสำหรับการก่อสร้าง ซึ่งสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเข้าสู่ชั้นบรรยากาศ เป็นการลดภาวะโลกร้อนในทางอ้อมได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อนำโฟม EPS มาเป็นส่วนผสมของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบที่ได้มาตรฐานตามมอก. 58-2533

1.2.2 เพื่อศึกษาหาอัตราส่วนที่ดีที่สุดของโฟม EPS ในคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ

1.2.3 เพื่อลดปริมาณขยะจากขวดพลาสติกและโฟม

1.3 สมมติฐาน

คอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ โดยมีส่วนผสมของโฟม EPS มีคุณสมบัติตามมาตรฐานมอก. 58-2533

1.4 ตัวแปร

ตัวแปรต้น ปริมาณโฟม EPS, ปริมาณทราย, ปริมาณปูน, ระยะทิ้งตัวของคอนกรีตบล็อก

ตัวแปรตาม คุณสมบัติของคอนกรีตบล็อก ได้แก่ หน่วยน้ำหนัก กำลังรับแรงอัด การดูดซับน้ำ และการทนสีกร่อน

ตัวแปรควบคุม ขนาดของขวดพลาสติก PET, ขนาดของบล็อก, ชนิดของปูน, ขนาดเม็ดทราย, ขนาดของเม็ดโฟม EPS และระยะเวลาที่ก่อนแกะออกจากบล็อกขึ้นรูป

1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

คอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ หมายถึง คอนกรีตบล็อกที่มีการนำขวดพลาสติก PET มาจัดวางภายในคอนกรีตบล็อก

ระยะทิ้งตัวของคอนกรีตบล็อก หมายถึง ระยะเวลาเวลาที่ปล่อยให้คอนกรีตบล็อกแห้งตัว หลังแกะออกจากบล็อกขึ้นรูป

1.6 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาคุณสมบัติของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีส่วนประกอบของปูนซีเมนต์ ทราย น้ำ ขวดพลาสติก PET และโฟม EPS ที่มีระยะทิ้งตัวของคอนกรีตบล็อก 14 วัน และ 28 วัน โดยทดสอบตามมาตรฐานมอก. 58-2533

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.7.1 สามารถสร้างคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ โดยมีส่วนผสมของโฟม EPS มีคุณสมบัติตามมาตรฐานมอก. 58-2533

1.7.2 เพื่อทราบอัตราส่วนที่ดีที่สุดของโฟม EPS ในคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีส่วนประกอบของขวดพลาสติก PET

1.7.3 สามารถลดปริมาณขยะจากขวดพลาสติกและโฟมโดยการนำมารีไซเคิล (recycle)

1.7.4 สามารถลดต้นทุนการผลิตคอนกรีตบล็อก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณโฟม EPS ที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของคอนกรีต บล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ ผู้จัดทำโครงงานได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ขวดพลาสติก PET
2. โฟม EPS
3. มาตรฐานมอก. 58-2533
4. ปฏิกิริยาไฮเดรชันในปูนซีเมนต์
5. การบ่มคอนกรีต
6. ความพูนกับกำลังรับแรงอัดของคอนกรีต
7. งานวิจัย เรื่องสมบัติของคอนกรีตบล็อกที่มีการใช้ขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ สำหรับการประยุกต์ใช้ในงานอาคาร ของภัทรภณ บุรณากาญจน์
8. งานวิจัย เรื่องแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่มีส่วนผสมจากวัสดุโฟมอีพีเอส ของสุกัญญา ห่อช่วย

2.1 ขวดพลาสติก PET

พอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต (Polyethylene terephthalate : PET) เป็นพลาสติกที่ใช้สำหรับการบรรจุอาหารและเครื่องดื่มสำหรับการบริโภค โดยทั่วไปการผลิตขวดพลาสติก PET มักใช้กระบวนการเป่าแบบดิงยัด (stretch blow moulding) ซึ่งเป็นการผลิต 2 ขั้นตอน โดยเริ่มจากกระบวนการฉีดเม็ดพลาสติกให้เป็นพรีฟอร์ม (preform) และเป่าพรีฟอร์มให้เป็นขวดน้ำตามลำดับ ขั้นตอนสำคัญของกระบวนการผลิตเริ่มจากการอบไล่ความชื้น เนื่องจาก PET มักดูดความชื้นจากอากาศได้สูง โดยปกติเม็ดพลาสติก PET มักมีความชื้นประมาณ 0.05% จึงต้องอบไล่ความชื้นในเม็ดพลาสติกให้เหลืออยู่ไม่สูงเกิน 0.005% ก่อนถูกทำให้หลอมเพื่อฉีดเป็นพรีฟอร์มในขั้นตอนการเปลี่ยนรูปร่างของพรีฟอร์มให้เป็นขวดเริ่มจากการทำให้พรีฟอร์มร้อนที่อุณหภูมิประมาณ 70°C จนพรีฟอร์มเริ่มนิ่ม ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการเป่าแบบดิงยัดใน 2 ทิศทาง เพื่อให้ผนังพรีฟอร์มขยายตัวไปกระทบผนังแม่พิมพ์เป็นรูปขวด เมื่อพลาสติกเย็นตัวลงจะได้ผลิตภัณฑ์เป็นขวดพลาสติกใสที่มีการจัดเรียงตัวของสายโซ่โพลิเมอร์ และปริมาณผลึกสูง ทำให้ขวดมีความแข็งแรง สามารถป้องกันการแพร่ผ่านของแก๊ส และทนสารเคมีได้ดี

2.2 โฟม EPS

Expandable Polystyrene Foam : EPS คือ โฟม EPS ที่ใช้ก๊าซ Pentane (C_5H_{12}) ซึ่งเป็นตระกูลเดียวกับก๊าซหุงหรือ Butane (C_4H_{10}) เป็นสารที่ทำให้ขยายตัว (Blowing Agent) ในระหว่างกระบวนการผลิตที่เรียกว่า Polymerization เนื้อพลาสติก EPS จะทำปฏิกิริยากับก๊าซ Pentane เอาไว้ภายใน เมื่อนำมาผลิตโฟม EPS วัตถุดิบจะขยายตัวเมื่อได้รับความร้อนจากไอน้ำ (Steam) กลายเป็นเม็ดโฟมขาว ๆ จากนั้นจึงนำไปขึ้นรูป (Molding) ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ อัดขึ้นรูปเป็นรูปร่างต่าง ๆ ตามลักษณะแม่พิมพ์ที่ทำ (Shape Molding) เช่น เป็นกล่องน้ำแข็ง และบรรจุภัณฑ์ต่างๆ อัดขึ้นรูปเป็นก้อนสี่เหลี่ยม (Block Molding) แล้วนำมาตัดตามขนาดและรูปร่างที่ต้องการ โดยทั่วไป โฟม EPS จะขยายตัวประมาณ 50 เท่าและเมื่อขยายตัวแล้วจะมีอากาศเข้ามาแทนที่ถึง 98 เปอร์เซ็นต์ ของปริมาตร มีเพียง 2 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่เป็นเนื้อพลาสติก EPS และนี่คือสาเหตุที่ทำให้โฟมมีขนาดใหญ่แต่กลับมีน้ำหนักเบา คุณลักษณะนี้เองที่ทำให้โฟม EPS สามารถรองรับแรงกระแทกได้อย่างดี เหมาะสำหรับการใช้ในการบรรจุสินค้า และยังสามารถถ่ายเทน้ำหนักในแนวดิ่งโดยไม่เสียรูปทรง จึงสามารถใช้เป็นวัสดุในการทำถนน เพื่อแก้ปัญหานถนนทรุด และยังใช้เป็นฉนวนรักษาความร้อนและเย็น เนื่องจากอากาศที่มีอยู่ภายในถึง 98 เปอร์เซ็นต์ ทำหน้าที่เป็นฉนวนได้อย่างดี อีกทั้งต้นทุนต่อหน่วยต่ำ และสามารถ recycle ได้ 100%

2.3 มาตรฐาน มอก. 58-2533

2.3.1 ลักษณะทั่วไป

1) คอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักทุกก้อน ต้องแข็งแรง ปราศจากรอยแตกร้าว หรือส่วนเสียอื่นใดอันเป็นอุปสรรคต่อการก่อคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักอย่างถูกต้องหรือทำให้สิ่งก่อสร้างเสียกำลังหรือความคงทนถาวร รอยร้าวเล็กน้อยที่มักเกิดขึ้นในกรรมวิธีผลิตตามปกติหรือรอยปริเล็กน้อยเนื่องจากวิธีการเคลื่อนย้ายหรือขนส่งอย่างธรรมดา จะต้องไม่เป็นสาเหตุอ้างในการไม่ยอมรับ

2) คอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก ซึ่งต้องการฉาบปูนหรือแต่งปูนต้องมีผิวหน้าหยาบพอควรแก่การจับยึดของปูนฉาบหรือปูนแต่งได้อย่างดี

3) คอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก ซึ่งต้องการก่อแบบผิวเผย ด้านผิวเผยจะต้องไม่มีรอยป็น รอยร้าว หรือ ตำหนิอื่นๆ ถ้าในการสังเคราะห์หนึ่งมีก้อนซึ่งมีรอยป็นเล็กน้อยที่ยาวมากกว่า 25 มิลลิเมตร เป็นจำนวนไม่มากกว่าร้อยละ 5 จะต้องไม่ถือเป็นสาเหตุในการไม่ยอมรับ

2.3.2 ความต้านแรงอัดของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก

เมื่อส่งถึงที่ก่อสร้าง ทั้งค่าเฉลี่ยและค่าแต่ละก้อน ต้องเป็นไปตามตารางที่ 2.1 โดยการทดสอบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม วิธีชักตัวอย่างและการทดสอบวัสดุงานก่อซึ่งทำด้วยคอนกรีต มาตรฐานเลขที่ มอก. 109

ตาราง 2.1 ค่ามาตรฐานความต้านแรงอัดต่ำสุดของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก
ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม (2533)

ความต้านแรงอัดต่ำสุด เมกะพาสคัล (เฉลี่ยจากพื้นที่รวม)	
เฉลี่ยจากคอนกรีตบล็อก 5 ก้อน	คอนกรีตบล็อกแต่ละก้อน
2.5	2

2.4 ปฏิกริยาไฮเดรชันในปูนซีเมนต์

การก่อตัวและแข็งตัวของซีเมนต์ เกิดจากปฏิกริยาไฮเดรชันขององค์ประกอบซีเมนต์ โดยปฏิกริยานี้เกิดขึ้นใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) อาศัยสารละลาย ซีเมนต์จะละลายในน้ำก่อให้เกิดไอออนในสารละลาย และไอออนนี้จะผสมกัน ทำให้เกิดสารประกอบขึ้นใหม่
- 2) การเกิดปฏิกริยาระหว่างของแข็ง ปฏิกริยาเกิดขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องใช้สารละลาย ปฏิกริยาประเภทนี้เรียกว่า “Solid State Reaction”

ปฏิกริยาไฮเดรชันของซีเมนต์จะเกิดขึ้นทั้ง 2 ลักษณะ โดยในช่วงแรกจะอาศัยสารละลาย และในช่วงต่อไปจะเกิดปฏิกริยาระหว่างของแข็ง ซีเมนต์ประกอบด้วยสารประกอบหลายชนิด เมื่อเกิดปฏิกริยาไฮเดรชัน ผลิตภัณฑ์ที่ได้อาจเกิดปฏิกริยาต่อไป ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ต่างจากการเกิดปฏิกริยาครั้งแรก

ผลจากปฏิกิริยาไฮเดรชัน โดยรวมของสารประกอบหลักทั้งนั้น จะเกิด CHS gel และ Ettringite เคลือบอยู่บนเม็ดซีเมนต์ จะเป็นการหน่วงการเกิดปฏิกิริยาไฮเดรชัน ซึ่งอธิบายการเกิด “Dormant Period” อันเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีปฏิกิริยาใดเกิดขึ้น เป็นเวลา 1-2 ชั่วโมง ในขณะนั้นเนื้อปูนยังคงเหลวและสามารถเทได้

เมื่อสิ้นสุดช่วง “Dormant Period” ก็เข้าสู่จุดแข็งตัวเริ่มต้น (Initial Set) ซึ่งเป็นช่วงที่ CSH ที่เคลือบอยู่บนเม็ดซีเมนต์แตกตัวออก และเกิดปฏิกิริยาไฮเดรชันต่อไป ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปฏิกิริยาไฮเดรชัน จะมีขนาดใหญ่กว่า 2 เท่าของซีเมนต์ก่อนปฏิกิริยา ผลก็คือผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปฏิกิริยาไฮเดรชันนี้จะเข้าไปอุดช่องว่างระหว่างเม็ดซีเมนต์ และเกิดผิวสัมผัสก่อให้เกิดการก่อตัวของซีเมนต์เพสต์ เวลาผ่านไปความเข้มข้นของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปฏิกิริยาไฮเดรชันจะมาก ก่อให้เกิดความเข้มข้นของจุดสัมผัส จำกัดการเคลื่อนที่ของเม็ดซีเมนต์ ส่งผลให้ซีเมนต์เพสต์กลายเป็นของแข็ง นั่นคือ การเข้าสู่จุดแข็งตัวสุดท้าย (Final Set)

2.5 การบ่มคอนกรีต

เมื่อเทคอนกรีตเสร็จ โดยปกติแล้วคอนกรีตจะแข็งตัวภายใน 5-6 ชั่วโมงภายหลังการผสมน้ำ และมีกำลังรับแรงอัดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ยังไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ดังนั้นจึงต้องมีการบ่มคอนกรีต เพื่อให้ปฏิกิริยาไฮเดรชันของปูนซีเมนต์ในคอนกรีตเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างของเนื้อซีเมนต์จะแน่นขึ้น และคอนกรีตจะมีความแข็งแรงมากขึ้น ซึ่งมีอยู่ 2 วิธี ได้แก่

- 1) การบ่มแบบเปียก เป็นวิธีที่ต้องทำให้คอนกรีตเปียกขึ้นตลอดเวลา เช่น แช่น้ำ, ราดน้ำบนคอนกรีตอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีนี้จะทำให้กำลังอัดของคอนกรีตมีค่าสูงสุด
- 2) การบ่มในอากาศ เป็นการปล่อยคอนกรีตทิ้งไว้โดยไม่ทำอะไร ส่งผลให้การเพิ่มกำลังอัดของคอนกรีตเป็นไปอย่างช้า ๆ และมีค่าต่ำกว่าการบ่มแบบเปียกมาก

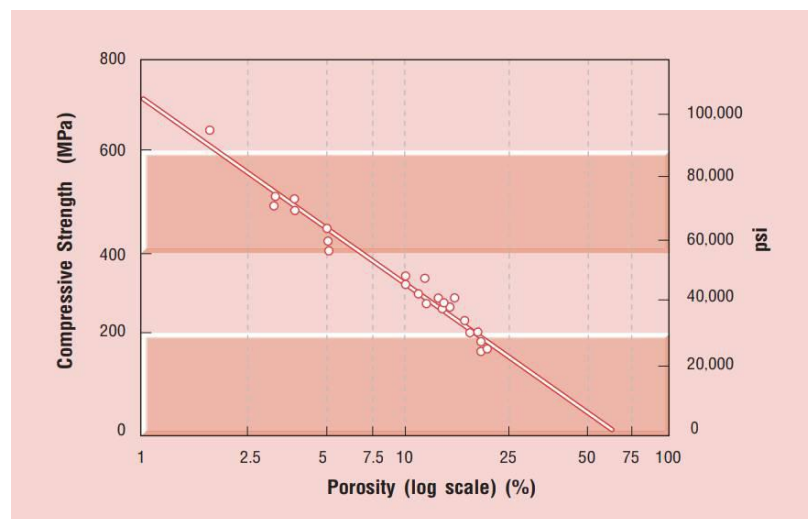
คอนกรีตที่ไม่บ่ม นอกจากจะทำให้มีค่ากำลังอัดที่น้อยแล้ว ยังทำให้สารเคมีหรือสารอันตรายต่าง ๆ ซึมเข้าสู่เนื้อคอนกรีตง่ายขึ้น หากเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ก็จะทำให้เหล็กเสริมเกิดสนิมได้ง่าย ส่งผลให้คอนกรีตแตกร้าวเสียหายในที่สุด และทำให้มีความต้านทานการสึกกร่อนของคอนกรีตที่น้อยกว่าคอนกรีตแบบบ่ม

2.6 ความพรุนกับกำลังรับแรงอัดของคอนกรีต

ความพรุน (Porosity) ขององค์ประกอบของคอนกรีตทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ ซีเมนต์เพสต์ มวลรวม และรอยต่อถ่ายแรงระหว่างซีเมนต์เพสต์กับมวลรวม (Transition Zone) สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยที่

ส่งผลต่อกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตกำลังสูงมากที่สุด กล่าวคือ กำลังของคอนกรีตมีผลกระทบมาจากปริมาตรช่องว่างทั้งหมดในคอนกรีต ซึ่งช่องว่างเหล่านี้ ได้แก่ ช่องว่างอากาศขนาดใหญ่ที่ถูกกักอยู่ในคอนกรีต (Entrained Air Voids) โพรงคาปิลลารี (Capillary Pores) โพรงเจล (Gel Pores) และอากาศที่ถูกกักกระจายในคอนกรีต (Entrained Air)

การหาความสัมพันธ์ระหว่างกำลังกับความเข้มข้นของผลผลิตของแข็งจากปฏิกิริยาไฮเดรชันของปูนซีเมนต์ในช่องว่างระหว่างคอนกรีต หรืออัตราส่วน Gel/Space Ratio หรือใช้ในความพรุน (Porosity) จึงถูกต้องในทางทฤษฎีมากกว่าอัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์ แต่เพราะความพรุนมีความซับซ้อนกว่า การประยุกต์ใช้งานจริงจึงยังคงนิยมใช้อัตราส่วนน้ำต่อปูนซีเมนต์เป็นปัจจัยหลักในการออกแบบส่วนผสมคอนกรีตและการควบคุมอัตราการผลิตคอนกรีตให้มีกำลังอัดและคุณสมบัติอื่นๆ ตามต้องการ

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกำลังอัดและความพรุนของซีเมนต์เฟสต์
ที่มา : SCG (2563)

2.7 งานวิจัย เรื่องสมบัติของคอนกรีตบล็อกที่มีการใช้ขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบสำหรับการประยุกต์ใช้ในงานอาคาร ของภัทรภณ บุรณากาญจน์

2.6.1 สมบัติทางกายภาพของคอนกรีตบล็อก

จากการศึกษาคุณสมบัติทางกายภาพของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบในแต่ละรูปแบบสามารถวิเคราะห์และสรุปผลการทดสอบได้ดังนี้ ความหนาแน่นแห้งของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบในแต่ละรูปแบบมีความหนาแน่นแห้งลดลง เพราะการมีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบจะทำให้น้ำหนักคอนกรีตบล็อกลดลง เนื่องจากมีอากาศอยู่ภายในขวดพลาสติก PET พบว่าความหนาแน่นแห้งของคอนกรีตบล็อกควบคุมจะมีความหนาแน่นแห้งมากที่สุด และคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 1 จำนวน 5 ขวด จะมีความหนาแน่นแห้งน้อยที่สุด ความหนาแน่นแห้งของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ มีค่าประมาณ 1198.41 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อเปรียบเทียบกับอิฐมอญ อิฐบล็อก และอิฐมวลเบา มีค่าความหนาแน่นแห้งต่ำกว่าอิฐมอญ และอิฐบล็อก แต่มีค่าสูงกว่าอิฐมวลเบา แสดงให้เห็นว่าคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบเหมาะสมแก่การก่อสร้างอาคาร การดูดซึมน้ำของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบในแต่ละรูปแบบจะเพิ่มขึ้นตามลักษณะของขวดพลาสติก PET เนื่องจากผิวสัมผัสของขวดพลาสติก PET และคอนกรีตมีพื้นที่ทำให้น้ำเข้าไปอยู่ระหว่างช่องว่างของขวดพลาสติก PET และคอนกรีต พบว่าคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 2 จำนวน 3 ขวด มีการดูดซึมน้ำมากที่สุด และคอนกรีตบล็อกควบคุมมีการดูดซึมน้ำน้อยที่สุด การดูดซึมน้ำของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 2 จำนวน 3 ขวด ที่ 30 นาที มีค่าประมาณร้อยละ 16.55 และการดูดซึมน้ำที่ 24 ชั่วโมง มีค่าประมาณร้อยละ 20.30 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าอิฐมอญ อิฐบล็อก และอิฐมวลเบา

จากการทดสอบสมบัติทางกายภาพคอนกรีตบล็อกควบคุมจะมีความหนาแน่นแห้งมากที่สุด และคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 2 จำนวน 3 ขวด มีการดูดซึมน้ำมากที่สุด

2.6.2 สมบัติเชิงกลของคอนกรีตบล็อก

จากการศึกษาสมบัติเชิงกลของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบในแต่ละรูปแบบสามารถวิเคราะห์และสรุปผลการทดสอบได้ดังนี้ กำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบในแต่ละรูปแบบจะลดลง เนื่องจากขวด

พลาสติก PET ทำให้ลดส่วนผสมของคอนกรีต และทำให้คอนกรีตมีกำลังรับแรงอัดลดลง โดยคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 1 จำนวน 5 ขวดจะมีกำลังรับแรงอัดต่ำที่สุด เนื่องจากมีปริมาณขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบในแต่ละรูปแบบ และคอนกรีตบล็อกควบคุม คอนกรีตบล็อกควบคุมจะมีกำลังรับแรงอัดสูงที่สุด เนื่องจากไม่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบมีค่าประมาณ 2.71 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร โดยมีค่าอยู่ในระดับที่ 2 ของมาตรฐาน มอก. 1505 – 2541 แบบขึ้นส่วนคอนกรีตมวลเบาแบบมีฟองอากาศ – ออบไอน้ำ ซึ่งเหมาะแก่การทำผนังภายใน และภายนอกของอาคาร เนื่องจากผนังไม่ได้ถูกออกแบบสำหรับการรับน้ำหนักของโครงสร้าง โมดูลัสยืดหยุ่นของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 1 จำนวน 3 ขวด มีโมดูลัสยืดหยุ่นสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับคอนกรีตบล็อกรูปแบบอื่น โมดูลัสยืดหยุ่นของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ มีค่าประมาณ 1965.32×10^6 นิวตันต่อตารางเมตร ซึ่งมีค่าสูงกว่าอิฐมวลเบา อิฐบล็อก และอิฐมวลเบา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ มีความแข็งแรงสูงกว่าอิฐมวลเบา อิฐบล็อก และอิฐมวลเบา

จากการทดสอบสมบัติเชิงกลกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกควบคุมจะมีกำลังรับแรงอัดสูงที่สุด และโมดูลัสยืดหยุ่นของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ แบบที่ 1 จำนวน 3 ขวด จะมีโมดูลัสยืดหยุ่นสูงที่สุด

2.8 งานวิจัย เรื่องแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่มีส่วนผสมจากวัสดุโฟมอีพีเอสของสฤัญญา ห่อช่วย

จากผลการทดสอบการหาอัตราส่วนที่เหมาะสมในการนำมาผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบาสามารถสรุปได้ดังนี้

2.8.1 อัตราส่วนผสม การกระจายตัวของโฟมที่เหมาะสมต่อการผสมคอนกรีตมวลรวมเบาสำหรับนำมาทำแผ่นคอนกรีตมวลเบาโดยใช้ส่วนน้ำต่อซีเมนต์เท่ากับ 0.35 ใช้โฟมอีพีเอส ขนาด 3 มม. และ 5 มม. แทนที่ทรายมีความเหมาะสมต่อการนำมาผสมคอนกรีตโดยโฟมทั้งสองขนาดมีการลอยตัวของโฟมดีที่ปริมาณการแทนที่ทรายที่ร้อยละ 25, 50, 75 แต่พบว่าเมื่อใช้อัตราส่วนผสมของโฟมแทนที่ทรายที่ร้อยละ 100 โฟมจะลอยตัวทั้ง 2 ขนาด จึงพิจารณาเลือกอัตราส่วนผสมของโฟมแทนที่ทรายที่ร้อยละ 75

2.8.2 คุณสมบัติด้านกำลังอัดและหน่วยน้ำหนักที่เหมาะสมของคอนกรีตมวลเบาเพื่อผลิตนำมาผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบา เมื่อพิจารณาจากกำลังอัดและหน่วยน้ำหนักพบว่าคอนกรีตมีอัตราส่วนค่ากำลังอัดลดลงตามปริมาณการผสมโฟมที่เพิ่มขึ้น และค่ากำลังอัดของคอนกรีตตามอัตราส่วนผสมดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการบ่มคอนกรีตที่อายุวันเพิ่มขึ้น

2.8.3 พิจารณาจากคุณสมบัติด้านกำลังอัด หน่วยน้ำหนัก สรุปได้ว่าอัตราส่วนผสมที่เหมาะสมสำหรับนำมาผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบาขนาด คืออัตราส่วนผสมที่ใช้โฟมขนาด 3 มม. และ 5 มม. แทนที่ทรายที่ร้อยละ 75 มีกำลังอัดที่อายุ 28 วัน เท่ากับ 128 กก./ตร.ซม. และ 98 กก./ตร.ซม. มีหน่วยน้ำหนักเท่ากับ 1,341 กก./ลบ.ม. และ 1,246 กก./ลบ.ม. ซึ่งมีน้ำหนักเบากว่าคอนกรีตที่ไม่ผสมโฟมประมาณ 59 เปอร์เซ็นต์ และ 55 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ มีการกระจายตัวของโฟมที่เหมาะสม

2.8.4 นำอัตราส่วนผสมดังกล่าวมาผลิตเป็นแผ่นคอนกรีตมวลเบา ขนาด กว้าง 20 ซม. ยาว 60 ซม.หนา 7.5 ซม. โดยขนาดของแผ่นคอนกรีตที่ผลิต อ้างอิงขนาดของแผ่นคอนกรีตมวลเบาอื่น ๆ

2.8.5 ผลการทดสอบคุณสมบัติด้านกำลังอัดและหน่วยน้ำหนักพบว่าแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่ผลิตได้มีค่าการรับแรงอัดเท่ากับ 94 กก./ตร.ม. หน่วยน้ำหนักประมาณ 1,333 กก./ลบ.ม. มีน้ำหนักน้ำหนักประมาณ 12 กก./แผ่น

2.8.6 คุณสมบัติด้านฉนวนกันความร้อน จากการทดสอบหาค่าการนำความร้อน และค่าการต้านทานความร้อน โดยส่งตัวอย่างทดสอบไปที่ห้องปฏิบัติการทดสอบฉนวนกันความร้อน กลุ่มงานวัสดุก่อสร้าง กองวัสดุวิศวกรรม กรมวิทยาศาสตร์บริการ จากการทดสอบค่าการนำความร้อนของแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่ทดสอบ มีขนาดกว้าง 30 ซม. ยาว 30 ซม. หนา 8.2 ซม.พบว่ามีค่าการนำความร้อน เท่ากับ 0.46 วัตต์ต่อเมตร-เคลวิน(W/mK) และมีค่าต้านทานความร้อนเท่ากับ 0.18 ตารางเมตร-เคลวินต่อวัตต์ (m^2K/W)

2.8.7 ต้นทุนการผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบา จากการทดสอบการผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่คอนกรีต 1 ลบ.ม.สามารถผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบาได้ 111 แผ่น โดยเฉลี่ยต้นทุนการผลิตแผ่นคอนกรีตมวลเบาอยู่ที่ประมาณ 25 บาทต่อแผ่น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับราคาวัสดุแผ่นคอนกรีตมวลเบาแบบเติมฟองอากาศอบไอน้ำแรงดันสูงทั่วไปพบว่า ต้นทุนการผลิตมีราคาสูงกว่าราคาการซื้อขายของแผ่นคอนกรีตมวลเบาแบบเติมฟองอากาศ

เพราะฉะนั้นแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่ได้จากการทดสอบมีคุณสมบัติการแรงอัดและหน่วยน้ำหนักที่เหมาะสมมีค่าการนำความร้อนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับวัสดุประเภทคอนกรีตทั่วไป ค่าการต้าน

ความร้อนสูงกว่าแผ่นคอนกรีตทั่วไป 4.5 เท่าซึ่งเมื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติการนำความร้อนและการต้านทานความร้อนของวัสดุประเภทคอนกรีตมวลเบาที่มีเกณฑ์คุณสมบัติใกล้เคียงกัน พบว่าวัสดุประเภทคอนกรีตมวลเบาอื่น ๆ มีค่าการกันความร้อนได้ดี ช่วยประหยัดพลังงาน กันความร้อนได้ดีกว่า อิฐมวล 4-8 เท่า ช่วยประหยัดค่า ใช้จ่ายจากขนาดเครื่องปรับอากาศที่เล็กลง และช่วยลดค่าไฟได้กว่า 30 เปอร์เซ็นต์ กันเสียง และดูดซับเสียงได้ดี สามารถช่วยลดทอนความดังของเสียงจากภายนอกอาคาร และภายในระหว่างห้องได้เป็นอย่างดี แต่ต้นทุนการผลิตที่เมื่อเทียบราคากับคอนกรีตมวลเบาอื่นๆตามร้านค้าวัสดุก่อสร้างมีราคาสูงกว่า ในส่วนการนำไปใช้งานในการก่อสร้างสามารถทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็วกว่าอิฐก่อสร้างทั่วไป เพราะแผ่นคอนกรีตมีขนาดพื้นที่ใหญ่กว่า (ที่มา : อิฐมวลเบา คิวคอน Q-CON, 2560)

บทที่ 3

วิธีการทดลอง

ในการจัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณโฟม EPS ที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ ผู้จัดทำโครงงานใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ออกแบบการทดลอง และทำการทดลองตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

3.1.1 วัสดุอุปกรณ์

- 1) เกรียงฉาบปูน
- 2) ขวดพลาสติก PET ปริมาตร 322 มล.
- 3) เครื่องผสมปูน
- 4) ถังผสม
- 5) ทราหยาบ
- 6) น้ำสะอาด
- 7) บล็อกขึ้นรูป
- 8) ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์
- 9) โฟม EPS แบบเม็ด ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3 มม.

3.1.2 เครื่องมือ

- 1) เครื่องชั่งน้ำหนักแบบดิจิทัล
- 2) เครื่องทดสอบกำลังอัดของคอนกรีตบล็อก
- 3) แปรงขัดชนิดขนโลหะ
- 4) อ่างน้ำ

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

3.2.1 การเตรียมชิ้นรูปคอนกรีตบล็อก

- 1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำคอนกรีตบล็อก
- 2) เลือกวัสดุที่จะใช้ ชนิดของปูนซีเมนต์ ขนาดของขวด PET และโฟม EPS
- 3) กำหนดรูปแบบการวางขวดพลาสติก PET ภายในคอนกรีตบล็อก
- 4) กำหนดอัตราส่วนในการผสมปูน โดยใช้ปูนต่อวัสดุผสม เป็น 1 : 2
- 5) กำหนดอัตราส่วนของวัสดุผสม (ทราย : โฟม)

ตารางที่ 3.1 อัตราส่วนของวัสดุผสมในคอนกรีตบล็อก

สูตรคอนกรีตบล็อก	อัตราส่วน (ร้อยละ)	
	ทราย	โฟม
สูตร 1 (ตัวควบคุม)	100	0
สูตร 2	75	25
สูตร 3	50	50
สูตร 4	25	75
สูตร 5	0	100

- 6) กำหนดระยะทิ้งตัวของคอนกรีตบล็อกเป็น 14 วัน และ 28 วัน
- 7) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

3.2.2 การดำเนินการขึ้นรูปคอนกรีตบล็อก

- 1) เตรียมปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ น้ำ ทราย และโฟมแยกลงแต่ละถังผสม
- 2) ผสมปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ น้ำ ทราย และโฟมให้เข้ากัน โดยใช้ทรายและโฟมในอัตราส่วนที่กำหนดไว้ของแต่ละสูตร
- 3) เทปูนซีเมนต์ผสมลงในบล็อกขึ้นรูปคอนกรีตและจัดวางขวดพลาสติก PET โดยมีรูปแบบอิงจากงานวิจัย เรื่อง สมบัติของคอนกรีตบล็อกที่มีการใช้ขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบสำหรับการประยุกต์ใช้ในงานอาคาร ของภัทรภณ บุรณากาญจน์

4) ทิ้งไว้ให้แข็งตัว 24 ชั่วโมง ก่อนจะแกะออกจากพิมพ์และแบ่งเป็น 2 ชุด บ่มคอนกรีตไว้เป็นเวลา 14 วัน และ 28 วัน ใน 3 วันแรกให้ทำการบ่มคอนกรีตบล็อก โดยรดน้ำทุกเช้าและเย็น เพื่อลดความเร็วในการคายตัวของปูนและเป็นการเพิ่มความคงทนของคอนกรีตบล็อก (SCG, 2563)

3.2.3 การทดสอบคอนกรีตบล็อกตามมาตรฐาน มอก. 58-2533

3.2.3.1 ทดสอบหน่วยน้ำหนัก

- 1) นำคอนกรีตบล็อกมาชั่งน้ำหนักบนเครื่องชั่งดิจิตอล แล้วบันทึกค่าหน่วยน้ำหนัก สูตรละ 3 ก้อน
- 2) หาค่าเฉลี่ยจากน้ำหนักของทั้ง 3 ก้อน และทำซ้ำกับคอนกรีตบล็อกสูตรที่ 2 - 5

3.2.3.2 ทดสอบกำลังรับแรงอัด

- 1) นำคอนกรีตบล็อกเข้าเครื่องทดสอบกำลังรับแรงอัดคอนกรีตแบบหน้าปัด โดยบันทึกค่าสูงสุดเมื่อคอนกรีตบล็อกแตก มีรอยร้าว ทำการทดลองสูตรละ 3 ก้อน
- 2) หาค่าเฉลี่ยจากผลกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกทั้ง 3 ก้อน และทำซ้ำกับคอนกรีตบล็อกสูตร 2 - 5

3.2.3.3 ทดสอบการดูดซับน้ำ

- 1) ชั่งน้ำหนักของคอนกรีตบล็อกก่อนแช่น้ำ ด้วยเครื่องชั่งน้ำหนักแบบดิจิตอล
- 2) นำคอนกรีตบล็อกไปแช่น้ำ โดยให้น้ำสูงท่วมตัวบล็อก ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง
- 3) นำคอนกรีตบล็อกออกจากน้ำ มาชั่งน้ำหนักด้วยเครื่องชั่งดิจิตอลอีกครั้ง และหาผลต่างของน้ำหนัาก่อนและหลังแช่น้ำ

3.2.3.4 ทดสอบการทนสีกร่อน

- 1) นำคอนกรีตบล็อกไปแช่น้ำ แล้วใช้แปรงขนโลหะขัดซ้ำแนวเดิม 100 ครั้ง
- 2) สังเกตลักษณะพื้นผิวของคอนกรีตบล็อกหลังถูกขัด

- 3.2.4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.2.5 คำนวณต้นทุนการผลิตคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตร
- 3.2.6 อภิปราย และสรุปผลการดำเนินโครงการ

บทที่ 4

ผลการทดลอง

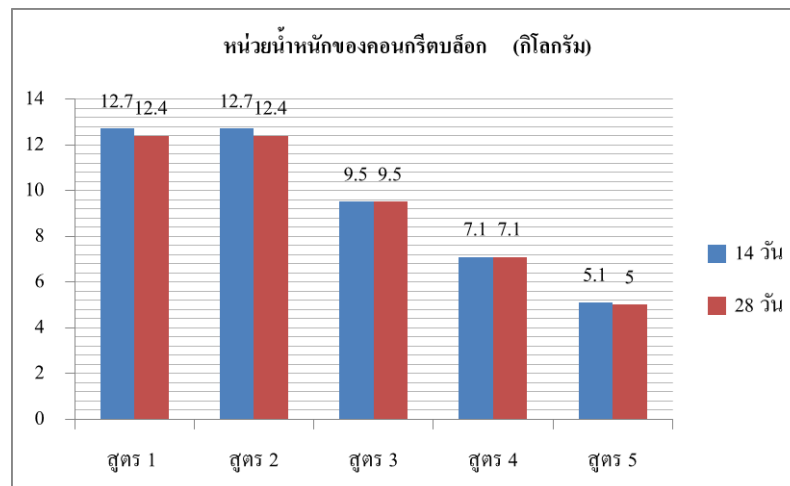
การศึกษาเกี่ยวกับสมบัติเชิงกายภาพและสมบัติเชิงกล โดยพิจารณาจากร้อยละการเพิ่มขึ้นของโฟมแทนที่ทรายในวัสดุผสม สำหรับการสร้างคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ มีผลการทดสอบดังต่อไปนี้

4.1 การทดสอบหน่วยน้ำหนัก

เมื่อนำคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบและมีส่วนผสมของโฟม EPS แทนที่ทรายทั้ง 5 อัตราส่วน ไปทดสอบหน่วยน้ำหนักด้วยเครื่องชั่งดิจิตอล และนำมาหาค่าเฉลี่ย ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.1 พบว่าหน่วยน้ำหนักของคอนกรีตบล็อกมีค่าลดลงตามปริมาณเม็ดโฟมที่เพิ่มขึ้น โดยคอนกรีตบล็อกที่ใช้โฟมแทนที่ทรายร้อยละ 25, 50, 75 และ 100 มีหน่วยน้ำหนักคิดเป็นร้อยละ 100, 75, 56 และ 40 ของอัตราส่วนผสมที่ไม่มีโฟมตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยน้ำหนักกับปริมาณโฟม ดังภาพที่ 4.1 พบว่ามีความสัมพันธ์แบบแปรผกผัน

ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบหน่วยน้ำหนักของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

สูตร	ปริมาณโฟม (ร้อยละ)	อัตราส่วนผสม (ปูน : ทราย : โฟม)	หน่วยน้ำหนัก (กก.)	
			14 วัน	28 วัน
สูตร1 (ตัวควบคุม)	0	2 : 4 : 0	12.7	12.4
สูตร 2	25	2 : 3 : 1	12.7	12.4
สูตร 3	50	2 : 2 : 2	9.5	9.5
สูตร 4	75	2 : 1 : 3	7.1	7.1
สูตร 5	100	2 : 0 : 4	5.1	5.0

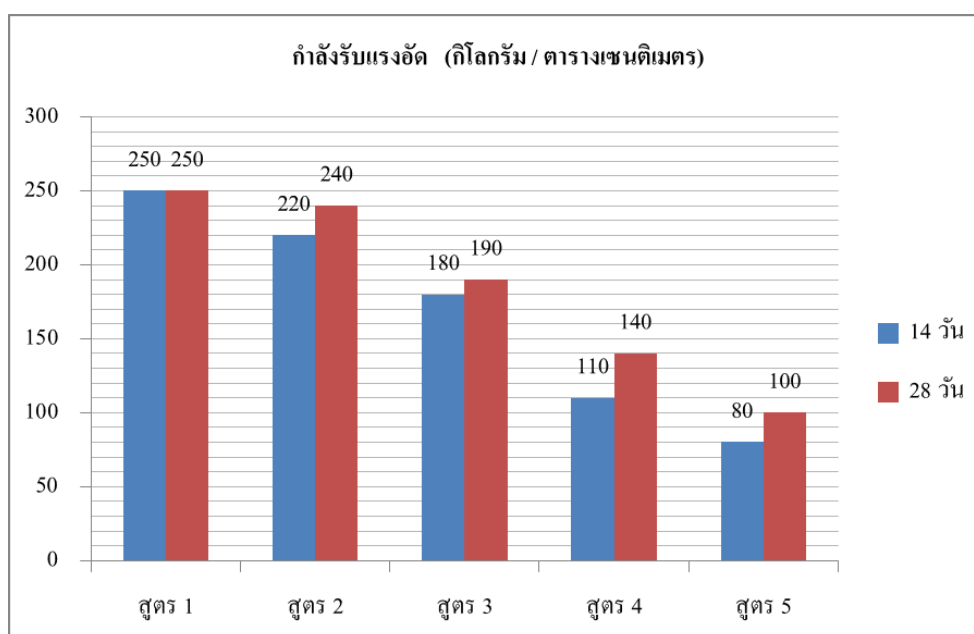
ภาพที่ 4.1 กราฟผลการทดสอบหน่วยน้ำหนักของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

4.2 การทดสอบกำลังรับแรงอัด

เมื่อนำคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักมาทดสอบกำลังรับแรงอัดด้วยเครื่องทดสอบแรงอัด คอนกรีตแบบหน้าปัด ได้ผลการทดสอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกแสดงดังตารางที่ 4.2 พบว่ากำลังอัดของคอนกรีตผสมโพลีมีค่าเพิ่มขึ้นตามอายุของคอนกรีตบล็อก เช่นเดียวกับคอนกรีตที่ไม่ผสมโพลี เมื่อพิจารณากำลังอัดของคอนกรีตบล็อกที่ระยะทั้งตัว 28 วัน พบว่ามีค่ากำลังอัดลดลงตามปริมาณโพลีที่เพิ่มขึ้น ดังภาพที่ 4.2 และเมื่อเปรียบเทียบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกตามปริมาณโพลีที่มาแทนที่ทราย พบว่าคอนกรีตบล็อกที่มีปริมาณโพลีมาก มีกำลังรับแรงอัดที่น้อยเมื่อเทียบกับคอนกรีตบล็อกที่ไม่มีโพลี และจะลดลงตามปริมาณโพลีที่เพิ่มขึ้นแบบแปรผันตรง แต่เนื่องจากมาตรฐานกำลังอัดของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักต้องไม่น้อยกว่า 20 กก./ตร.ซม. คอนกรีตบล็อกในการทดลองนี้จึงผ่านมาตรฐาน มอก. 58-2533 ทุกสูตร

ตารางที่ 4.2 ผลการทดสอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

สูตร	ปริมาณโฟม (ร้อยละ)	อัตราส่วนผสม (ปูน : ทราย : โฟม)	กำลังรับแรงอัด (กก./ตร.ซม.)	
			14 วัน	28 วัน
สูตร1 (ตัวควบคุม)	0	2 : 4 : 0	250	250
สูตร 2	25	2 : 3 : 1	220	240
สูตร 3	50	2 : 2 : 2	180	190
สูตร 4	75	2 : 1 : 3	110	140
สูตร 5	100	2 : 0 : 4	80	100

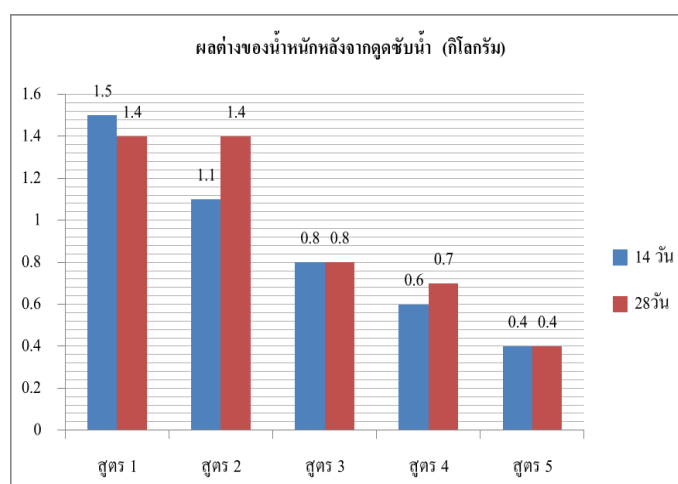
ภาพที่ 4.2 กราฟผลการทดสอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

4.3 การทดสอบการดูดซับน้ำ

เมื่อนำคอนกรีตบล็อกทั้ง 5 อัตราส่วนมาทำการทดสอบการดูดซับน้ำโดย วางคอนกรีตไว้ในน้ำ 24 ชั่วโมง แล้วนำมาชั่งเพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักก่อนและหลังแช่น้ำ ได้ผลดังตารางที่ 4.3 พบว่า ผลต่างของน้ำหนักคอนกรีตบล็อก ก่อนและหลังการดูดซึมน้ำของทั้งอายุ 14 วัน และ 28 วัน ต่างมีค่าลดลงตามปริมาณโพลีที่เพิ่มขึ้น ดังภาพที่ 4.3 นอกจากนั้น ในระหว่างการทดสอบยังพบว่า คอนกรีตบล็อกสูตรที่ 4 และ 5 มีความสามารถในการลอยน้ำ

ตารางที่ 4.3 ผลการทดสอบการดูดซับน้ำของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

สูตร	ปริมาณโพลี (ร้อยละ)	อัตราส่วนผสม (ปูน : ทราย : โพลี)	การดูดซับน้ำ					
			14 วัน			28 วัน		
			ก่อน	หลัง	ผลต่าง	ก่อน	หลัง	ผลต่าง
สูตร 1 (ตัวควบคุม)	0	2 : 4 : 0	12.7	14.2	+1.5	12.4	13.8	+1.4
สูตร 2	25	2 : 3 : 1	12.7	13.8	+1.1	12.4	13.8	+1.4
สูตร 3	50	2 : 2 : 2	9.5	10.3	+0.8	9.5	10.3	+0.8
สูตร 4	75	2 : 1 : 3	7.1	7.7	+0.6	7.1	7.8	+0.7
สูตร 5	100	2 : 0 : 4	5.1	5.5	+0.4	5.0	5.4	+0.4

ภาพที่ 4.3 กราฟผลการทดสอบการดูดซับน้ำของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

4.4 การทดสอบการทนสีกร่อน

ผลการทดสอบการทนสีกร่อนของคอนกรีตบล็อก โดยนำคอนกรีตบล็อกไปแช่น้ำ จากนั้นทำการขัดด้วยแปรงขนโลหะ 100 ครั้ง ได้ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.4 พบว่าลักษณะพื้นผิวของคอนกรีตบล็อกสูตรที่ 1 และ 2 บริเวณที่ถูกขัดด้วยแปรงขนโลหะ แทบไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง พบเพียงรอยจากขนแปรงเล็กน้อย ในขณะที่ บนพื้นผิวของคอนกรีตบล็อกสูตรที่ 3, 4 และ 5 บริเวณที่มีเม็ดโพลียูรีเทนอยู่ใกล้ผิว พบว่าเนื้อของเม็ดโพลียูรีเทนมีการสีกร่อนออกไปเล็กน้อย

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบการทนสีกร่อนของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

สูตร	ปริมาณโพลียูรีเทน (ร้อยละ)	อัตราส่วนผสม (ปูน : หิน : โพลียูรีเทน)	ลักษณะของคอนกรีตบล็อกหลังจากขัดด้วยแปรงขนโลหะ 100 ครั้ง
สูตร 1 (ตัวควบคุม)	0	2 : 4 : 0	
สูตร 2	25	2 : 3 : 1	
สูตร 3	50	2 : 2 : 2	
สูตร 4	75	2 : 1 : 3	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ผลการทดสอบการทนสีกร่อนของคอนกรีตบล็อก (เฉลี่ย 3 ชุดการทดสอบ)

สูตร 5	100	2 : 0 : 4	

4.5 ต้นทุนการผลิต

พิจารณาต้นทุนการผลิตของคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตร โดยคำนวณจากการคิดราคาปูนและทรายเป็น บาท/กิโลกรัม เพื่อนำมาคูณกับปริมาณปูนและทรายที่ใช้ไปในแต่ละสูตร ได้เป็นราคาต้นทุนต่อคอนกรีตบล็อก 1 ก้อน ได้ผลดังตารางที่ 4.5 พบว่าต้นทุนการผลิตของคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตรนั้นมีค่าแตกต่างกัน โดยมีราคาลดลงตามอัตราส่วนของโฟมแทนที่ทรายในวัสดุผสมที่เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 4.5 ต้นทุนการผลิตต่อก้อน ของคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตร

สูตร	ปริมาณโฟม (ร้อยละ)	อัตราส่วนผสม (ปูน : ทราย : โฟม)	ราคา (บาท/ก้อน)
สูตร 1 (ตัวควบคุม)	0	2 : 4 : 0	20.69
สูตร 2	25	2 : 3 : 1	18.46
สูตร 3	50	2 : 2 : 2	16.22
สูตร 4	75	2 : 1 : 3	13.99
สูตร 5	100	2 : 0 : 4	11.76

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการทดลองทำคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบและมีส่วนผสมของโฟม EPS โดยจัดเรียงขวดพลาสติก PET ในคอนกรีตบล็อก และใช้โฟม EPS แทนที่ทรายในคอนกรีตที่ปริมาณต่าง ๆ ตั้งแต่ร้อยละ 0, 25, 50, 75 และ 100 โดยปริมาตรของทราย จากนั้นนำมาดำเนินการทดสอบหน่วยน้ำหนัก กำลังรับแรงอัด การดูดซับน้ำ การทนสึกกร่อน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐาน มอก. 58-2533 และคำนวณต้นทุน ได้ข้อสรุปดังนี้

5.1 สรุปผล

จากผลการทดสอบคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ โดยใช้โฟม EPS แทนที่ทรายในคอนกรีตที่ปริมาณต่าง ๆ พบว่า คอนกรีตบล็อกทุกอัตราส่วนมีคุณสมบัติตามมาตรฐานมอก. 58-2533 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และเมื่อนำผลการทดสอบคอนกรีตบล็อกของแต่ละอัตราส่วนมาเปรียบเทียบกัน จะได้ว่าอัตราส่วนที่ 5 ที่มีปริมาณโฟมแทนที่ทรายร้อยละ 100 เป็นอัตราส่วนที่ดีที่สุด เนื่องจากมีหน่วยน้ำหนักที่เบาว่าเมื่อเทียบกับสูตรอื่น ๆ มีกำลังรับแรงอัดผ่านมาตรฐานมอก. มีการดูดซับน้ำน้อยที่สุด มีการทนสึกกร่อนที่เหมาะสมต่อการใช้งานอุตสาหกรรม และมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่าเดิม รวมถึงมีการใช้โฟมมากที่สุด ซึ่งถือว่าสามารถลดปริมาณขยะขวดพลาสติกและโฟมได้มากที่สุด

5.3 อภิปรายผล

5.3.1 การทดสอบหน่วยน้ำหนักของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวด PET เป็นส่วนประกอบ โดยใช้โฟม EPS มาแทนที่ทรายทั้ง 5 สูตร พบว่าหน่วยน้ำหนักของคอนกรีตบล็อกมีค่าลดลงตามปริมาณเม็ดโฟมที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโฟม EPS มีน้ำหนักเบา ตามคุณสมบัติของโฟมที่มีปริมาณอากาศเข้ามาแทนที่เนื้อโฟมจากการขยายตัวของเม็ดโฟมในขั้นตอนการผลิต เมื่อนำโฟมมาแทนที่ทรายทำให้ภายในคอนกรีตบล็อกมีช่องว่างอากาศมากขึ้น การที่คอนกรีตมีช่องว่างหรือปริมาณอากาศมากขึ้น ทำให้เนื้อแท้ของคอนกรีตลดลง ซึ่งส่งผลให้หน่วยน้ำหนักลดลง (CPAC, 2561) และเมื่อเปรียบเทียบคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตรที่มีปริมาณโฟมแตกต่างกันแต่ขนาดและปริมาตร

เหมือนกัน สูตรที่มีปริมาณโฟมมากกว่า น้ำหนักจะน้อยกว่า ทำให้สูตรที่ 5 ที่มีการนำโฟมมาแทนที่ทรายร้อยละ 100 มีน้ำหนักเบาที่สุด

5.3.2 การทดสอบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวด PET เป็นส่วนประกอบ โดยใช้โฟม EPS มาแทนที่ทรายทั้ง 5 สูตร พบว่ากำลังอัดของคอนกรีตบล็อกมีค่าเพิ่มขึ้นแปรผันตามอายุการบ่มของคอนกรีตบล็อกที่มากขึ้น เนื่องจากการบ่มเป็นวิธีที่ช่วยให้ปฏิกิริยาไฮเดรชันของปูนซีเมนต์เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ส่งผลให้การพัฒนา กำลังของคอนกรีตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังช่วยลดการแตกร้าวของเนื้อคอนกรีต (SCG, 2563) ทำให้คอนกรีตบล็อกที่มีการบ่มและมีระยะทิ้งตัวมาก มีกำลังรับแรงอัดที่มาก แต่กำลังรับแรงอัดแปรผกผันกับปริมาณโฟมที่ใช้แทนที่ทราย เนื่องจากกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตบล็อกนั้นมีปัจจัยจากปริมาตรช่องว่างทั้งหมดในเนื้อคอนกรีตมาเกี่ยวข้อง โดยยิ่งภายในเนื้อคอนกรีตมีช่องว่างหรือความพรุนมาก ไม่ว่าจะเป็นช่องว่างอากาศ และโพรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเนื้อคอนกรีต ยิ่งส่งผลให้คอนกรีตมีกำลังรับแรงอัดที่ลดลงไปด้วย ในที่นี้ เมื่อมีการเพิ่มเม็ดโฟมเข้าไปในวัสดุผสมของคอนกรีต เม็ดโฟมมีช่องว่างของอากาศมาก จึงเป็นการเพิ่มปริมาตรช่องว่างในเนื้อคอนกรีตด้วย ทำให้คอนกรีตบล็อกที่มีปริมาณโฟมมาก มีกำลังรับแรงอัดที่น้อย เมื่อเทียบกับคอนกรีตบล็อกที่ไม่มีโฟม ทั้งนี้ตามมาตรฐาน กำลังอัดของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักต้องไม่น้อยกว่า 20 กก./ตร.ซม. คอนกรีตบล็อกในการทดลองนี้จึงผ่านมาตรฐาน มอก.ทุกสูตร

5.3.3 การทดสอบการดูดซับน้ำของคอนกรีตบล็อก โดยหาการดูดซึมน้ำในระยะเวลา 24 ชั่วโมง นำคอนกรีตบล็อกมาชั่งน้ำหนักเพื่อหาผลต่างของน้ำหนักก่อนและหลังแช่น้ำ พบว่าผลต่างของน้ำหนักคอนกรีตบล็อก ก่อนและหลังการดูดซึมน้ำของทั้งอายุ 14 วัน และ 28 วัน ต่างมีค่าลดลง ตามปริมาณโฟมที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโฟมไม่มีสมบัติในการดูดซับน้ำ ทำให้ในคอนกรีตบล็อกที่มีปริมาณโฟมมาก มีค่าการดูดซับน้ำที่น้อยลง ค่าการดูดซับน้ำและปริมาณของโฟมในคอนกรีตบล็อกจึงมีความสัมพันธ์แบบแปรผกผันกัน นอกจากนั้น ในระหว่างการทดสอบยังพบว่า คอนกรีตบล็อกสูตรที่ 4 ที่มีปริมาณโฟมร้อยละ 75 และสูตรที่ 5 ที่มีปริมาณโฟมร้อยละ 100 มีความสามารถในการลอยน้ำเนื่องจากเม็ดโฟม EPS มีการบรรจุอากาศเพิ่มขึ้นภายในคอนกรีตบล็อก ส่งผลให้มีน้ำหนักเบา ปริมาตรมาก ความหนาแน่นน้อยกว่าความหนาแน่นของน้ำ

5.3.4 การทดสอบการทนสีกร่อนของคอนกรีตบล็อก โดยนำคอนกรีตบล็อกไปแช่น้ำ จากนั้นทำการขัดด้วยแปรงขนโลหะ 100 ครั้ง พบว่าลักษณะพื้นผิวของคอนกรีตบล็อกสูตรที่ 1 และ 2

บริเวณที่ถูกขัดด้วยแปรงขนโลหะแทบไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง พบเพียงรอยจากขนแปรงเล็กน้อย ในขณะที่ บนพื้นผิวของคอนกรีตบล็อกสูตรที่ 3, 4 และ 5 บริเวณที่มีเม็ดโฟมอยู่ใกล้ผิว พบว่าเนื้อของเม็ดโฟมบริเวณนั้นมีการสึกกร่อนออกไปเล็กน้อย เนื่องจากปูนซีเมนต์ผสมเม็ดโฟมเมื่อรวมกับน้ำจะเป็นสารเนื้อผสม ไม่รวมเป็นเนื้อเดียวกันเหมือนปูนซีเมนต์ผสมทราย ทำให้เม็ดโฟมยึดเกาะกับเนื้อคอนกรีตได้ไม่มีประสิทธิภาพ เมื่อคอนกรีตบล็อกถูกขัดถู จึงสึกกร่อนได้ง่าย และมากกว่าคอนกรีตบล็อกที่มีปริมาณโฟมน้อยกว่า

5.3.5 ต้นทุนการผลิตของคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตร คำนวณจากการคิดราคาปูนและทรายเป็น บาท/กิโลกรัม เพื่อนำมาคูณกับปริมาณปูนและทรายที่ใช้ไปในแต่ละสูตร ได้เป็นราคาต้นทุนต่อคอนกรีตบล็อก 1 ก้อน ต้นทุนการผลิตของคอนกรีตบล็อกแต่ละสูตรนั้นจึงมีค่าแตกต่างกัน โดยมีราคาลดลงตามอัตราส่วนของโฟมแทนที่ทรายในวัสดุผสมที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องด้วยการใช้โฟม EPS เหลือใช้ที่ไม่มีต้นทุนเข้ามาแทนที่การใช้ทราย ทำให้ต้นทุนจากทรายลดลงและส่งผลให้มีราคาต้นทุนการผลิตต่อก้อนที่ลดลงไปด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ใช้ลวดขึงขวดพลาสติก PET ที่จัดเรียงภายในคอนกรีตบล็อกให้อยู่กับที่ เนื่องจากขวดพลาสติก PET สามารถเคลื่อนได้ อาจส่งผลต่อคุณภาพของคอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนักที่มีขวดพลาสติก PET และโฟม EPS

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงอุตสาหกรรม. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2531). *มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คอนกรีตบล็อกไม่รับน้ำหนัก มอก. 58 – 2530*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105.
- ธนาดี ลีจากภัย. (2547). *ขวด PET : การผลิตและการใช้งาน*. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : https://www2.mtec.or.th/th/e-magazine/admin/upload/216_31-34.pdf. [14 สิงหาคม 2020].
- บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน). (2561). *อิฐมวลเบาคิวคอน*. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://qcon.co.th/th/products/qcon-block> . [9 กันยายน 2020].
- ภัทรภณ บุรณากาญจน์. (2560). *สมบัติของคอนกรีตบล็อกที่มีการใช้ขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ สำหรับการประยุกต์ใช้ในงานอาคาร*. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญญา หอช่วย. (2559). *ศักยภาพของแผ่นคอนกรีตมวลเบาที่มีส่วนผสม จากวัสดุโฟมอีพีเอส*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์และการจัดการเชิงธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Sampao International Co., Ltd. *EXPANDED POLYSTYRENE FOAM (EPS FOAM)*. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <https://www.sampaintl.com/products-eps-foam.phpb>. [11 กันยายน 2020].

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 : ตารางเปรียบเทียบคุณสมบัติ

- 1.1 ตารางแสดงสมบัติทางกายภาพ สมบัติเชิงกล และสมบัติการนำความร้อนของ
คอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ เปรียบเทียบกับอิฐมวล
คอนกรีตบล็อก คอนกรีตมวลเบาที่มีจำหน่ายในท้องตลาด

ชนิดของ คอนกรีต บล็อก	ความ หนาแน่น แห้ง (กิโลกรัมต่อ ลูกบาศก์ เมตร)	การดูดซึมน้ำ ที่ 30 นาที (เปอร์เซ็นต์)	การดูดซึมน้ำที่ 24 ชั่วโมง (เปอร์เซ็นต์)	กำลังรับ แรงอัด (นิวตันต่อ ตาราง มิลลิเมตร)	โมดูลัส ยืดหยุ่น (นิวตันต่อ ตารางเมตร)	ค่าการนำ ความร้อน (W/m.k)	น้ำหนัก ต่อก้อน (กิโลกรัม)
คอนกรีต บล็อก ควบคุม	1746.03	10.00	12.96	5.317	584.98	0.372	8.03
PET แบบที่1 3 ขวด	1265.87	13.48	15.18	2.540	1081.5	0.298	5.82
PET แบบที่1 3 ขวด เรียงสลับ	1285.71	14.81	17.59	2.913	629.84	0.279	5.92

PET แบบที่1 5 ขวด	1027.78	17.00	21.24	2.507	362.72	0.420	4.68
PET แบบที่2 3 ขวด	1214.29	20.91	24.18	2.887	677.44	0.456	5.70
อิฐมอญ	1615-1650	30.00	40.00	3.432	394.25	0.473	0.38
อิฐบล็อก	1500-1800	25.00	29.00	1.47-2.45	428.56	0.327	6.00
อิฐมวลเบา	500-700	35.00	38.00	2.94-4.41	1716.2	0.124- 0.178	5.44

1.2 ตารางแสดงราคาของคอนกรีตบล็อกที่มีขวดพลาสติก PET เป็นส่วนประกอบ
เปรียบเทียบกับอิฐมอญ คอนกรีตบล็อก คอนกรีตมวลเบาที่มีจำหน่ายใน
ท้องตลาด

ชนิดของคอนกรีตบล็อก	ราคาต่อก้อน (บาท)	จำนวนอิฐที่ใช้ต่อ ตารางเมตร (ก้อน)	ราคาอิฐที่ใช้ต่อ ตารางเมตร (บาท)
คอนกรีตบล็อกควบคุม	11.47	8.33	95.55
PET แบบที่ 1 5 ขวด	8.31	8.33	69.22
PET แบบที่ 1 3 ขวด เรียงสลับ	8.45	8.33	70.38
PET แบบที่ 1 5 ขวด	6.69	8.33	55.73
PET แบบที่ 2 3 ขวด	8.14	8.33	67.81

อิฐมอญ	3.00	45.00	135.00
อิฐบดล็อก	12.00	40.00	480.00
อิฐมวลเบา	22.00	8.33	184.00

ภาคผนวกที่ 2 : กระบวนการการสร้างคอนกรีตบล็อก

2.1 ขั้นตอนการขึ้นรูปคอนกรีตบล็อก

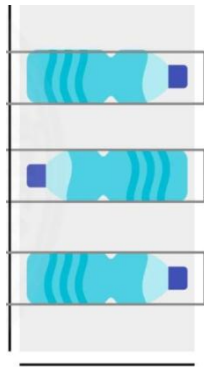
ภาพ 2.1.1 เตรียมปูนและวัสดุผสม

ภาพ 2.1.2 ผสมปูนและวัสดุผสมลงในเครื่องผสมปูน

ภาพ 2.1.3 ตักปุ๋ยที่ผสมวัสดุลงในแต่ละถังให้มีปริมาตรเท่ากัน

ภาพ 2.1.4 รูปแบบการจัดวางขวดพลาสติก PET เรียงแบบสลับขวดตั้งรูปจำนวน 3 ขวด

ภาพ 2.1.5 เทส่วนผสมคอนกรีตลงในบล็อกขึ้นรูปที่มีการจัดวางขวดพลาสติก PET

2.3 ขั้นตอนการทดสอบกำลังแรงอัด

ภาพ 2.3.1 คอนกรีตบล็อกแต่ละสูตรที่ใช้ทำการทดสอบกำลังรับแรงอัด

ภาพ 2.3.2 การใช้เครื่องทดสอบแรงอัดแบบหน้าปัด

ภาพ 2.3.3 คอนกรีตบล็อกเมื่อเริ่มมีรอยแตกร้าว

2.4 ขั้นตอนการทดสอบการดูดซับน้ำ

ภาพ 2.4.1 แช่คอนกรีตบล็อกในน้ำทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง

ภาพ 2.4.2 นำคอนกรีตบล็อกมาชั่งหน่วยน้ำหนักหลังแช่น้ำ

ภาพ 2.4.3 การชั่งน้ำหนักคอนกรีตบล็อกด้วยเครื่องชั่งน้ำหนักแบบดิจิตอล

2.5 ขั้นตอนการทดสอบการทนการสึกกร่อน

ภาพ 2.5.1 การตัดคอนกรีตบล็อกด้วยแปรงขนโลหะ

ภาพ 2.5.2 คอนกรีตบล็อกหลังการชำรุด โดยด้านที่สีเข้มกว่า คือ ด้านที่ทำการชำรุด